

ΤΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ ΤΩΝ ΚΛΕΜΜΕΝΩΝ (της Ανθία Λόσον)

Τον Νοέμβριο ελβετοί ελεγκτές ανακάλυψαν ότι τέσσερις ελβετικές τράπεζες δεν έκαναν αρκετά για να «αναγνωρίσουν» περιουσιακά στοιχεία δικτατόρων που είχαν καταθέσει σε αυτές. Η έρευνα έριξε λίγο φως σε ένα σύστημα που αποτυγχάνει να σταματήσει τη ροή του διεφθαρμένου χρήματος, με καταστροφικές συνέπειες για

εκατομμύρια ανθρώπους. Οι τράπεζες όμως που παραβίασαν τους κανόνες δεν κατονομάστηκαν, ούτε βέβαια απάντησε καμιά τους στη θεμελιώδη ερώτηση: Τι δουλειά είχαν αυτά τα λεφτά σε ελβετικές τράπεζες;

Ας δούμε την ολοκληρωμένη εικόνα. Τρία ολοκληρωτικά και διεφθαρμένα καθεστώτα έπεσαν εφέτος επειδή οι άνθρωποι που αυτά κυβερνούσαν απηύδησαν με τα επικά επίπεδα διαφθοράς τους. Αυτού του επιπέδου η διαφθορά δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς τράπεζες. Οι δικτάτορες δεν μπορούν να κλέβουν εκατομμύρια δολάρια από το κράτος, ούτε να αποδέχονται μαζικές δωροδοκίες, αν κρατούν τα χρήματα κάτω από το κρεβάτι τους.

Οι πληρωμές για φυσικούς πόρους όπως το πετρέλαιο και το γκάζι δεν γίνονται σε χαρτονομίσματα, αλλά μέσω τραπεζικής εντολής: το ίδιο ισχύει και για τις περισσότερες μίζες και «αρπαχτές» για διάφορα εμπορικά deals. Αλλωστε είναι πάντοτε ασφαλέστερο να έχεις τα λεφτά σου έξω από τη χώρα – μακριά από τους αντιπάλους σου, και πάντοτε προσβάσιμα, αν χάσεις την εξουσία.

Ως αποτέλεσμα της αναταραχής σε όλη τη Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική, η ελβετική κυβέρνηση ήταν ανάμεσα στις πρώτες

που αποφάσισαν το πάγωμα των τунησιακών, αιγυπτιακών και λιβυκών καταθέσεων, πριν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις Ηνωμένες Πολιτείες (οι οποίες πάγωσαν μόνο λιβυκά περιουσιακά στοιχεία).

Μετά το πάγωμα οι ελβετικές τράπεζες ταυτοποίησαν 470 εκατ. γαλλικά φράγκα (380 εκατ. ευρώ) σε λογαριασμούς τунήσιων και αιγύπτιων πολιτικών και 360 εκατ. φράγκα (291 εκατ. ευρώ) σε λιβυκούς λογαριασμούς.

Στην τραπεζική βιομηχανία, οι ανώτεροι ξένοι αξιωματούχοι, τα μέλη των οικογενειών και οι στενοί συνεργάτες τους είναι γνωστοί ως Πολιτικά Εκτεθειμένα Πρόσωπα (Politically Exposed Persons ή απλά PEPs). Οι τράπεζες υποτίθεται ότι υποχρεούνται να διενεργούν πρόσθετους ελέγχους για το ενδεχόμενο διαφθοράς. Σύμφωνα με την Ελβετική Εποπτική Αρχή της Χρηματοπιστωτικής Αγοράς (FINMA), οι τέσσερις ελβετικές τράπεζες τα έκαναν όλα λάθος. Μία εξ αυτών αποδεχόταν τακτικές επταψήφιες πληρωμές στον λογαριασμό ενός ΠΕΠ χωρίς να ελέγχει την προέλευσή τους: ο τραπεζίτης που είχε αναλάβει τον λογαριασμό «ενδέχεται να εμπόδισε προσπάθειες για τη διερεύνηση» της υπόθεσης. Άλλη τράπεζα είχε έναν λογαριασμό ΠΕΠ για τον οποίο υπήρχαν σαφείς «ενδείξεις παράνομων συναλλαγών», αλλά αρνήθηκε να τον χειριστεί ως τέτοιο παρά το ότι γνώριζε πως συνδεόταν με έναν δικτάτορα – αλλά και το ότι μια ανταγωνιστική της τράπεζα είχε αρνηθεί να τον κάνει πελάτη της, χαρακτηρίζοντάς τον «υψηλού ρίσκου». Οι τράπεζες αυτές τώρα αντιμετωπίζουν τη δημόσια έκθεση, αλλά και βαριά πρόστιμα, αν βέβαια οι ελβετικές Αρχές επιλέξουν να τους δώσουν το απαραίτητο μάθημα. Πότε θα βρούμε την πολιτική βούληση να σταματήσουμε τους δικτάτορες που λειτουργούν κρυφά από τους πολίτες τους; Πότε επιτέλους θα αρνηθούμε να παράσχουμε ασφαλές καταφύγιο στο «βρώμικο» χρήμα και στη λεία των δικτατόρων απ' άκρου εις άκρον της Ευρώπης;

Η Ανθία Λόσον είναι επικεφαλής της εκστρατείας κατά της τραπεζικής διαφθοράς για λογαριασμό της διεθνούς οργάνωσης [Global Witness](#).

Πηγή: Το Βήμα

Φωτό: wikimedia